

אמר להם הממונה פרק שלישי יומא כ"ט

(א) ועיובין נ: ז' ב' ע' טו: (ב) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ג) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ד) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ה) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ו) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ז) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ח) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ט) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (י) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (יא) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (יב) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (יג) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (יד) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (טו) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (טז) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (יז) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (יח) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (יט) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (כ) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (כ"א) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (כ"ב) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (כ"ג) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (כ"ד) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (כ"ה) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (כ"ו) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (כ"ז) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (כ"ח) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (כ"ט) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ל) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ל"א) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ל"ב) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ל"ג) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ל"ד) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ל"ה) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ל"ו) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ל"ז) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ל"ח) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ל"ט) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (מ) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (מ"א) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (מ"ב) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (מ"ג) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (מ"ד) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (מ"ה) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (מ"ו) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (מ"ז) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (מ"ח) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (מ"ט) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (נ) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (נ"א) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (נ"ב) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (נ"ג) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (נ"ד) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (נ"ה) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (נ"ו) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (נ"ז) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (נ"ח) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (נ"ט) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"א) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"ב) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"ג) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"ד) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"ה) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"ו) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"ז) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"ח) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"ט) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"י) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"יא) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"יב) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"יג) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"יד) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"טו) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"טז) וני' תוס' מגילה ו: ד' ג' (ס"טז)

הרהורי עזירה. תאזנ נשים קשים להכחיש את צדו יומא כ"ט
של מעשה: ריחא דבישרא. המריח בשר זלי קשה לו ריח מאד
שממאהו לו: שינה דקייטא. אלוו שהוא סוף הקיץ קשה מקייטא. קשה
חומו מחוס הקיץ של תמוז לפי שכבר נתחמם כל הארץ וגוף הצדיות
בחוס הקיץ שעבר עליו תמיד מתחמם
הוא עמה בחוס קל ומזיקו: וסימניך
תנורא שגירא. תנורא שיהיה קשה ביום
פעמים ושלא חס הוא וזוה להסקיו
בעלים מועטים: אישאה דסיקאה.
קדחת של ימות החורף (ב) מחממות
את החולה צדוע שהוא קשה מאד
יותר מקדחת המזעזעו בימות הקיץ:
וסימניך תנורא קריא. לרץ עניס
מרוצים להסקיו אף זה שהאזיר וזון
הגוף זון החולי ומצדו צדוע
שהוא חולי קשה: מיגנר צעטיקאה
קשה מחדשא. מי שלמד והסיח דעמו
ושכח קשה לחזור וללמוד מה שכח
יותר ממנו שלא למד: וסימניך טינא
בר טינא. טיט שנבולס אדמו מטיט
חומר כותל ישן קשה לגבול יותר
מטיט של עפר חדש: מאי טעמא
דרי: דלמר תימור של תמה מפלע:
אילא וו. לאו דווקא נקט שפרי אין
קרניס לנקיבה (ג): למה נמשלה
אסתר כאליל. במס' מגילה (טו):
אמרין דאסתר אמרה מוזמר זה
כיון שהגיעה לבית המלכים נתמלכה
הימנה שכינה אמרה אלי אלי למה
עזבתני: גינאה למ"ד. פלוגתא
במסכת מגילה (י"ג י"ד). איכא למאן
דלמר מנטמאה את הידיס ואיכא
למ"ד דאינה מנטמאה את הידיס
דלאו ספר היא: מוקים לה כרבי
בנימין בר יפת. כלומר דריש להאי
שחר כר' בנימין בר יפת: למה נמשלה
ספתאן של צדיקים נו'. דהאי שחר
לשון תפלה הוא דריש ליה כמו רוח
בקריב אשחרן (ישעיה טו) למנחם על
התפלה שהיא כאליל שכו"ז שמגדלת
קרנייה מפלילות בכל שנה ושנה נוסף
זה פילול אחד: אימא אילימא נו'.

הרהורי עזירה קשו מעבירה וסימניך ריחא
דבישרא שיליה דקייטא קשיא מקייטא
וסימניך תנורא שגירא אישאה דסיקאה קשיא
מדקייטא וסימניך תנורא קריא מיגנר
בעתיקתא קשיא מחדתא וסימניך טינא בר
טינא א"ר אבהו מ"ט דרבי דכתיב ולמנצה
על אילת השחר מה אילה זו קרניה מפצילות
לכאן ולכאן אף שחר זה מפציע לכאן ולכאן
א"ר זורא למה נמשלה אסתר לאילה לומר
לך (ה) מה אילה רחמה צר וחביבה על בעלה
כל שעה ושעה כשעה ראשונה אף אסתר
היתה חביבה על אחשוורוש כל שעה ושעה
כשעה ראשונה א"ר אסי למה נמשלה אסתר
לשחר לומר לך מה שחר סוף כל הלילה אף
אסתר סוף כל הנסים והא איכא חנוכה
ג' ניתנה לכתוב קא אמרינן הניחא למאן דאמר
אסתר ניתנה לכתוב אלא למאן דאמר (ו) אסתר
לא ניתנה לכתוב מאי איכא למימר מוקים
לה כר' בנימין בר יפת אמר ר' אלעזר דאמר
רבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר למה
נמשלו תפלתן של צדיקים כאילת לומר לך
מה אילה זו כל זמן שמגדלת קרניה מפצילות
אף צדיקים כל זמן שמרביין בתפלה תפלתן
אף צדיקים כל זמן שמרביין בתפלה תפלתן
נשמעת: שחמו את התמיד: אימת אילימא
בשאר ימות השנה לא סגיא דלאו כהן גדול
אלא ביום הכפורים מאור הלבנה מי איכא
הכי קאמר וביום הכפורים מי אמר ברק
ברקאי הורידו כ"ג לבית הטבילה (ז) תני אבהו
דרבי אבין לא זו בלבד אמרו אלא אף
מליקת העוף וקביצת מנחה בלילה תשרף
בשלמא עולת העוף מאי דהוה הוה אלא קומין
נהדרה

ארא אפילו עולת העוף שנמלקה ומנחה שנקמצה תצא לבית
השריפה. משמע דמשום דנעשו צלילה ותימה תיפוק ליה
משום דקרבו קודם לתמיד של שחר ואמרין (למנ דף לה.) מניין שלא
יהא דבר קודם לתמיד של שחר דכתיב העולה עולה ראשונה וכן
צ"פ דעירובין (דף ז' ב.) דלמר שלמים
ששחטו קודם פתיחת דלתות היכל
פסולין שנאמר ושחטו פתח אהל
מועד ולמה לי קרא תיפוק ליה קודם
תמיד שחטו כיון דלא נפתחו דלתות
היכל א"כ לא נשחט התמיד דלע"ג
ללא כתיב זיה ושחטו פתח אהל מועד
משלמים גמרי' ללא לשחוט ליה אלא
זומן שהוא פתוח כדתנן בתמיד
(דף ז' ב.) לא היה השוחט שוחט עד
שהיה שומע קול שער הגדול שנפתח
מיהו יש לדחות הניחא כשנפתחו
הדלתות ושחט התמיד ושזן סוגרו
לתיים וי"ל דלטרטרין קרא למיפסל
משום שחטתה דאי משום קודם התמיד
ההוא דבקטרה דווקא איירי כדמוכח
צ"פ תמיד נשחט (פסחים דף טו.)
ועוד דכתיב קרא דוערך עליה
העולה איירי דבקטרה ועוד קורין
דהא דלמר שלא יהא שחר קודם
אסתר ניתנה לכתוב אלא למאן דאמר
לא ניתנה לכתוב מאי איכא למימר מוקים
לה כר' בנימין בר יפת אמר ר' אלעזר דאמר
רבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר למה
נמשלו תפלתן של צדיקים כאילת לומר לך
מה אילה זו כל זמן שמגדלת קרניה מפצילות
אף צדיקים כל זמן שמרביין בתפלה תפלתן
אף צדיקים כל זמן שמרביין בתפלה תפלתן
נשמעת: שחמו את התמיד: אימת אילימא
בשאר ימות השנה לא סגיא דלאו כהן גדול
אלא ביום הכפורים מאור הלבנה מי איכא
הכי קאמר וביום הכפורים מי אמר ברק
ברקאי הורידו כ"ג לבית הטבילה (ז) תני אבהו
דרבי אבין לא זו בלבד אמרו אלא אף
מליקת העוף וקביצת מנחה בלילה תשרף
בשלמא עולת העוף מאי דהוה הוה אלא קומין
נהדרה

תורה אור השלם
1. למנצה על אילת
השחר קומור לחדו:
ההלים כב א

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה אישאה טו'
של ימות החורף
המחממת את החולה:

רבינו חננאל
שיליה דקייטא. פי' אחרית
הקיץ. כלומר הפולס
כרו חס ואפילו תוסף
עשיו (מנעם) חמות
מתחממת. אישאה דסיקאה.
החמות של חסו אילולי
שהיא חזקה (אף היתה)
מתגברת על הקרות איש
בעולם, כמו התנור המצוי
אילולי שהבקריהו בעצים
הרבה ואש חזקה אינו
מתחמם. מנא ליה שתימור
התמה מפצע לכאן ולכאן
שנאמר למנצה על אילת
השחר, נמשל השחר
באילה, מה אילה קניה
מפצילין לכאן, ולכאן
כך השחר מפצע לכאן
ולכאן. ירושלמי א"ר
חנינא מאילת השחר עד
שיארו המורת אדם מוחך
ד' מילין. ומשיארו המורת
שחמך התמה א"ר
מהלך ד' מילין, שאם
השמש יצא על הארץ
ולוט כל צדורה אמת
לרדי חוץ לי ההוא ואמר
הווי ד' מילין. וכמו השחר
עלה וראינו המלאכים,
היה לו לומר כמו הארץ,
עלה וכתב וכמו מילה
דרמיה לחברתה, כשם
שמישאר המורת אילך
ד' מילין נכן מאילת השחר
שיארו המורת ד'
היה פ"י טעו חזו תימור של
לבנה דרמו שהאיר המורת
ושחטו את התמיד היכה
לילה, וכתבי את ההבש
אחד תעשה בבקר, לפיכך
נפסל והוציאורו לבית
השרפה. ואוקימנא למתני'
בולתי יום הכפורים כי
לא תמצא הלבנה עולה
במזרח קרוב ליום אלא
(בסוף) החדש, אבל ביום
הכפורים הלבנה שוקעת
שתי שעות קודם השחר.
תני אבהו דר' אבון לא זו
בלבד אלא אפילו מנחה
שנקמצה בלילה תשרף.
כלומר כיון שתקדשה
שלא בומה בפסלה, דכתיב
שרת מקדשין אפילו שלא
בזמנם.

לא זו בלבד אמרו.
תמיד שחטו צלילה יולא
למית השריפה, אלא אף
מליקת העוף וקביצת
מנחה. דלאו קרבן משזן
הוא דאין נצטרך, אם
נעשו צלילה יולא לבית
השריפה (מנחות ק.)

תוס' ישינים

ריחא דבישרא. בשר שמן
קשה להמריח בו ואינו
אובלו יותר מהאובלו.
אימא דאמר ר' א
ייתנה דכתיב בו. מייסא
טלי עלמא מורו דמימיה
ליכנז מדברנן וזריכה
ליכנז טולה, ותנן נמי
ליכנז עלמא מורו דמימיה
לא ילא, אלמא מדברנן
זריכה ליתכז ועינין נמי
תפירת חוטיין גנדיין
מגולסי דלתימא בגינה
ו' ת' ת' תצא צבית
השריפה. והקשה רבינא
למה לי טעמא משום פסול
לילה. תיפוק ליה שנעשית
לפני שחטתו תמיד דרשנין
(לג' לה, א) העולה עולה
ראשונה שלא יקדים דבר
לתמיד של שחר. ואומר
רבינו דליתמא לא מיירי אלא
בקטרה שלרץ דלמאן
הקטרת התמיד. אי נמי
למחיה דכדאמרין צברק
התכלת (מנחות מט, א) גבי
אין התמידין מעבידין
התמידים. וא"ת תיפוק לי'
שנמלקה קודם פתיחת
היכל ואמרין צברק קמא
דעירובין (ז' ב') שלמים
ששחטו קודם פתיחת היכל
פסולין כר' וי"ל שנפתחו
צבר קודם שחטת התמיד.
אי נמי לא פסלין אלא
שלמים דוקא דכתיב צבו
פתח אהל מועד ולא עולת
השחר. ואפי"ן דתנן את
השחר. אין האומט את
התמיד שוחט עד שזומע
קול שער הגדול שנפתח, וי"ל
מדברנן. ובמנחה שנקמצה
תצא צבית השריפה.
וא"ת מאי איירי תקנאה
אפילו לא נקמצה נמי, כיון
שקדשה כתיב כלי נמי תאל לבית
השריפה, דתנן פרק שני
דעשילא (נ, א) קרשו ככלי
הובסר ליפסל טבול יום
השחר. ובמנחה שנקמצה
ו"ל דליתיה דתפס מיירי
עמוד השחר אבל ליה
דהכא מיירי בשקיעת החמה
דכיון ששקעה החמה על
הקוץ נפסל צלילה, תדע
דתנן צ"ב דנעשה בשר
הכי הקוץ והלצנה
הקטרת והכשרו ליפסל
טבול יום ובמנחה כפורים
וצלילה, תמא' תנן קוץ,
כיון דתנן על גבי מנחה,
אלא ש"מ דלשמייעין גבי
קוץ דבשקיעת החמה
נפסל הקוץ, אי לא מימא
דמייה משום פסול דקמתי
ועינין עליו משום טמא כו',
ובגריה הוא דהוי נפסל
בשקיעת החמה, דהא קוץ
המנחה דומיא דלס דנפסל
בשקיעת החמה כדאמרין
בבבא (ט, א) וכמה
דוכימי ובהיהו (בבא)
דקומין נמי תוס' דס. ובמנחה שנקמצה. כי האי גוונא פריקין צברק שני דתמורה (ד, א) ומפליין ציון מנחת נסכים הבאה עס זמנא לנחה פני ענמיה.